

ved Lonforhøjelser, som forhøjede Købekraften, og dels ved Arbejdstidsforkortelse, hvor dette af Hensyn til Arbejdernes Sundhed og Rationaliseringsprocessen skønnedes rimeligt.

Videre maatte Opgaven være den at faa Kapitalstrømmen til at flyde i et saa til sige normalt Leje mellem Landene. Store internationale Investeringsarbejder, omfattende Kredithjælp, er Vejen til forholdsvis hurtig Helbredelse af Kreditsystemets Krise.

Hvorfor gaar Kapitalismen ikke ad denne Vej, der alene kan føre til Krisens Overvindelse? Fordi hele den kapitalistiske Organisme netop forhindrer Gennemførelsen af det økonomisk fornuftige og nødvendige. Fordi den enkelte Kapitalists Interesser faar ham til at handle i Modstrid med Helhedens Interesser. Og fordi Kapitalismen ikke ejer noget fælles økonomisk Organ til at gennemføre det økonomisk nødvendige.

Det tragiske i den nuværende kapitalistiske Krise for Kapitalismen er, at i det Øjeblik, da den ikke længere vilde handle ud fra de enkeltes Interesser, men fra Helhedens Synspunkt, vilde Privat-Kapitalismen have endt sin Tilværelse og være slaaet over i en statskapitalistisk Ordning. Og at Vejen derfra

vilde føre fremefter til Socialismen, er ingen blind før.

Men de, der spørger efter Socialismen som Hjælper i Nøden, vil vel nu med nogen Ret sige: Naar den internationale Socialisme kender Vejen, der kan føre os ud af Krisen, hvorfor fører den saa ikke an paa denne Vej?

Svaret paa dette Spørgsmaal ligger udenfor Økonomiens Omraade og maa søges i den politiske Magtfordeling. I intet af de afgørende kapitalistiske Lande har de socialistiske Partier været stærke nok til at kunne gennemføre deres Anskuelse. Midt i Krisens værste Krampeanfald klamrer Kapitalismen sig dog til Magten.

Socialismen kan hjælpe, men om den kan gennemføre sine Forholdsregler paa afgørende Maade er et politisk og ikke økonomisk Spørgsmaal. »Giv os Magten«, tilraabte det tyske Socialdemokratis Ledelse de tyske Arbejdere. Giv os Magten maa den internationale Socialisme tilraabe alle, der nu spørger, om den kan hjælpe. Giv mig et Sted, hvor jeg kan staa, og jeg skal løfte Jorden af dens Fuger — disse Ord af den græske Filosof tilraaber nu Socialismen det arbejdende Folk i hele Verden.

Socialdemokratiet i Amerika venter stor Fremgang ved Præsidentvalget.

Vor amerikanske Partifælle, Professor Marden, fortæller om Amerikas Socialdemokrati og om den stigende Interesse for sociale Spørgsmaal, der mærkes overalt i U. S. A.

Det betyder overordentlig meget for Verden, men maaske mest for det forarmede og kriseramte Europa, hvorledes de økonomiske og politiske Udvikling foregaar i U. S. A.

Som vore Læsere bekendt har Socialisterne i U. S. A. opstillet *Norman Thomas*, som Partiets Kandidat til Præsidentposten, og selv om det ikke lykkes Partiet at faa sin Kandidat valgt i denne Omgang, regnes der med en saa stor partimæssig Fremgang, at det uden Tvivl vil øge om Partiets Indflydelse, baade politisk og økonomisk.

Vor amerikanske Partifælle, Professor i Sociologi *Fr. Marden* gæstede forleden København, og en af »Social-Demokraten«s Medarbejdere har haft følgende Interview med vor amerikanske Partifælle:

Jeg venter stor Stigning i Partiets Stemmetal.

Da Professor Marden er en personlig Bekendt af det amerikanske Socialdemokratis Præsidentkandidat *Norman Thomas* er det naturligt at vi begynder Samtalen med at drøfte Udsigterne for *Thomas'* Valg.

— Ja, siger Professor Marden, valgt bliver *Norman Thomas* ikke, men det er afgjort, at hans Stemmetal vil gaa vældigt i Vejret. Hvor meget vil Tiden vise. Personlig venter jeg en meget stor Stigning i Partiets Stemmetal.

— Hvorfor?

— Dels for *Norman Thomas'* egen Skyld. Det er anden Gang han er Præsidentkandidat og Tusinder har lært ham at kende som en dygtig og klog Leder, der vil være i Stand til at bestride Præsidentposten og realisere Tankerne om sund Demokrati i Statsstyrelsen og økonomisk Kontrol over Produktionslivet. De økonomiske Forhold i Staterne har dernæst bragt Folk til at tænke.

Tusinder af Amerikanere er hidtil blot drevet med Strømmen. De har ikke tænkt paa andet end at tjene Penge, tjene mange Penge og tjene dem hurtigt uden videre Skrubler om, hvorledes og hvordan. — Tusinder af den Type er nu af Livets barske Virkelighed blevet bragt til at tænke over Tingenes Orden.

Det er givet, at Socialdemokratiet vil drage mange til sig i den kommende Tid. Dette Parti er jo det eneste i Amerika, der moder med et klart og forstaaeligt Program til Samfundets Omændring.

Grode i Partiarbejdet.

— Hvorledes virker *Norman Thomas* personlig?

— Som en meget stærk Personlighed. Fotografier af ham giver ikke noget rigtigt Indtryk af hans Karakter og den Styrke han udsraaler, han er hvad vi i Amerika kalder »Et daarligt Fotoobjekt«. Men han er en Personlighed, og det er i Amerika som her i Deres Land, at

mange stemmer paa Personen snarere end paa Partiet.

— Er der ellers Grode i selve Partibevegelsen i U. S. A.?

— Ja, der er dannet mange nye Partiforeninger rundt i Staterne i de senere Aar.

I mit Distrikt *New Braunshweig* f. Eks. har der aldrig før været Partiforeninger. Vi har haft en liberal Klub, men nu har vi for nogle Maaneder siden faaet en socialdemokratisk Partiforening, og skont vi ikke er mange, saa arbejdes der godt af de Medlemmer der er.

Nye Partiforeninger dannes overalt i Staterne, og vor Presse har stærk Fremgang.

Krisen som Befordrer af social Tankegang.

— Hvad betyder Krisen med Henblik paa Amerikanernes sociale Indstilling?

— Ja, som jeg sagde, Folk har lært at tænke; om Tankerne omsættes i bevidst socialt Arbejde er vel ikke altid givet, men ofte Tilfældet.

Amerikas Socialdemokrati har mange Tilhængere i andre Befolkingslag end lige blandt de manuelle Arbejdere.

Krisen har i alt Fald den gode Side, at den har virket som Befordrer af social Indstilling og dermed fremmet Trangen til social Oplysning.

J. WAAGSTEIN:

„Gomul feroysk sálmalög“.

Å Wilhelm Hansens musikforlag i Keymannahavn er útkomin ein víðismikil feroysk bók: »Gomul feroysk sálmalög«. Lægt til rættis, harmoniserað og útgivið hevur harra J. Waagstein, kennari og organistur í Tórshavn.

Tað skal verða sagt við tað sama, at harra J. Waagstein hevur verið ein íðin arbeiðari og tenari landsins, í tí hann í hesum føri, til at savnað gomul lög, harmoniserað tey og fáa tey útgivin, hevur verið undangongumaður mikil.

Tað er kunnugt í norðurlondum, at Føroyingar enn goyma góð gomul tjóðlög, eisini sálmalög. Og sjálvt um fremmandir ferðafuglar, ið til Føroyar eru komnir og farnir, hava roynt at skrivað niður ein reiðiligan flitan hóp av feroyskum tjóðlögum, so hevur tað ikki altíð heppnast teim til fullnar at gjørt hesa niðurskrivingina áltíðandi. Tey fremmandi hava óivað haft í hyggju at »hampa« um okkara tjóðlög, og tíverri hava royndir teirra í so máta meiri verið til at loypt ólag á hin feroyska tjóðsöngin. Tað hava í so máta verið útkomnar bókur, ið eisini hava hesi nevndu brek, umframt kanska onnur bæði málslig og søgulig.

Henda nýggja bókina, ið nú er útkomin í Keymannahavn, hevur einki av teim brekum, ið omanfyri er sipað til. Tó hevur hon ein brek, sum óivað stendst av teim peningaligu víðurskiftum: hon er nóg so litil. Tað er ikki stóddin, ið her sipast til, men tað eru nakað fáir sálmar í henni. Men moguligt kemur ein onnur bók av sama slag nakað skjótt.

Við at bláða gjøgnum hesa

nýkomnu bók vil ein verða varður við, at tað eru tveir manns, hvørs samarbeiði er komið til tað úrslit, sum bókini sýnir. Tí, við at niðurskriva og harmonisera tey feroysku sálmalögini, hevur harra J. Waagstein sjálvandi haft eitt bæði stórt og drúgfort arbeiði. Men hin parturin í arbeiðinum, við at tjóða allar teir gomlu sálmar til reint feroyskt mál, er eisini allan heiður og tøkk verdur. Hetta seinasta arbeiði hevur J. Dahl próstur greitt úr hondum við sama góða hegni sum altíð.

Bókin, ella hefti, er í eini stódd, ið væl hóskar at leggja inn í eina vanliga »choral«-bók, og er tí eisini ætlað til kirkjubrúks.

Hin unga ættin her á landi eigur at vera harra J. Waagstein og J. Dahl prósti takksom fyri verk teirra. Tí her er bjargaður ein ognarlutur Føroya fólks fyri komandi tíðir. Vit, ið á ungum árum hava verið so heppin at hoyrt hesi sálmalög sungin, bæði tá ið bátar fóru til havs og tá teir komu aftur, flóna um hjarta — og minnast tær hátíðarlutur, ið nú eru hornvar, tá ið bátar sungu á út- og heimföru.

»Gomul feroysk sálmalög« er ein ogn okkara fólks, og øll eiga at vera J. Waagstein takksom fyri, at hann hevur fingið í lag at geva út hesa víðismiklu bók.

Maurentius S. Viðstein.

Landet uden Krise.

Interview med Trafikminister Vileis fra Lithauen, der hverken har Arbejdsløshed eller Gæld paa Landbrugsejendomme.

Et Besøg i Danmark for at se paa Diesel-Lokomotiver.

København har haft Besøg af Lithauens Trafikminister, Hr. Vileis, hvis Erinde i Danmark er at undersøge Jernbanedrift med Diesellokomotiver.

Ligesom De, siger Trafikministeren, med hvem vor Korrespondent har Lejlighed til at føre en Samtale, kender vi i Lithauen Konkurrencen mellem Jernbaner og Autobusser. Autoerne er ved at vinde stærkt frem i den indenlandske Trafik, og for at klare sig, maa Jernbanerne søge Modernisering. Et Led heri er Forsøget paa at indføre Dieseldrift paa korte Strækninger, og for at gøre lagttagelser med Hensyn til Dieseljernbanedrift har jeg besøgt et Par Privatbaner, Hille-rød-Gilleleje og Ringsted-Hvalso. Det er min Opfattelse, at de danske Diesellokomotivtyper vil passe godt for vore Forhold.

Har Ministeren gjort Bestillinger her i Landet?

— Endnu ikke. Jeg har foretaget Undersøgelser, og disse er faldet heldigt ud.

— Hvor mange Motorvogne har Lithauen Brug for?

— Foreløbig 6 eller 10 til Forsøg paa vore Baner, der alle er Statsbaner.

— Hvorledes er Statsbanernes Regnskab i Lithauen?

— De sidste seks Aar har det økonomiske Regnskab været upaaklageligt, skønt den betydelige Transittrafik gennem Lithauen mellem Tyskland og Rusland er faldet som Følge af Krisen.

— Mærker De Krisen stærkt i Lithauen?

— Det maa jeg vist svare benægtende paa. Lithauen er et ganske udpræget Landbrugsland, men jeg forstaa godt, at i Lande med stor Industri som Tyskland og Sverige er Krisen meget haard.

— Har De da ingen Landbrugskrise?

Hr. Vileis ryster paa Hovedet.

— Priserne paa Landbrugets Produkter er jo gaaet ned, men Nød lider vore Agerbrugere ikke. Der produceres nok af Levnedsmidler baade til Landbrugerne selv og til de faatalige Befolkingsdele, der har andre Næringsveje end Landbrug. Det eneste, der sker, naar Landbrugspriserne gaar ned er, at Levnedsmidlet sættes ned.

Den lithauiske Trafikministers Beretning lyder som et Eventyr, og vi spørger:

— Har Lithauens Mænd da ingen tygende Gæld, der skal forrentes?

— Nej, svarer Ministeren, kun nogen Gæld paa Bygninger og Maskiner, der er nye. Jorden er praktisk talt ubeheftet. Jorden var før Krigen belaaet af russiske Banker, men da disse forlængst er forsvundne, og Lithauens Landbrugsbank, der ejes af Staten, ikke har ydet nye Prioritetslaan i Jorden, maa jeg betegne vore Landbrugere i det store og hele gældsfrie.

— Hvordan saa med Arbejdsløsheden?

— Vi har ingen, svarer Hr. Vileis med et Smil. I hvert Fald ikke paa den nuværende Aarstid. Om Vinteren kan der være nogen Arbejdsløshed, der dog intet betyder i Sammenligning med, hvad man hører andre Steder fra. Aarsagen er ogsaa her, at vi er et saa udpræget Landbrugsland, og i de faa Industrivirksomheder, vi har, modvirker vi Arbejdsløsheden paa en efter min Mening praktisk Maade ved kun at have 5 Dages Arbejdsuge.

Føroysk sang- og sálmalók.

Eingin, ið rættisnaður vil verða, og av somu orsök ikki roynir at ljúgva fyri sær sjálvum, kann annað enn ásannað at »Brøðurnir« — eisini nevndir Baptisarnir — hava gjørt stórt og munagott arbeiði fyri nýtslu av feroyskum máli, ikki minst í sangi ella sálmasangi teirra. Og vert er at leggja afturat, at alt tað arbeiði við at fáa lagt sálmar og sangir til rættis, fáa bókur prentaðar og útgivnar, alt er avrikað uttan at hitt almenna hevur latið eitt einasta oyra í stundningi, hval tað heldur ikki er umbiðið. Annars má her loyvast at leggja afturat, at hitt almenna — at doma eftir tí stóðu, ið tað javnlaga tekur yvirfyrt »Brøðrunum«, nevnan hevði latið eitt einasta oyra til teirra feroysku sálmalokur.

»Brøðurnir« hava í eitt stutt tíðarskeið givið út ikki minni enn 5 sang- og sálmalokur, á feroyskum máli. Tilsamans hava teir givið út 9000 sang og sálmalokur.

Í teim seinastu døgum hava »Brøðurnir« sent út nýggja, snotuliga sang- og sálmalók, ið nevnist »Guds fólks songbók«.